

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2.— do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65. podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Madžari iščejo opore a so vedno bolj osamljeni

Tudi Italija in Avstrija se ne marata preveč izpostavljati — Nov madžarski manever v Ženevi — Jutri bo izročena in objavljena jugoslovenska spomenica

Ženeva, 26. novembra. r. V ženevskih krogih živahno komentirajo najnovejšo taktiko Madžarske, ki se sedaj naenkrat zavzema za to, da bi svet Društva narodov že na predstojećem izrednem zasedanju razpravljalo o jugoslovenski pritožbi proti Madžarski. Sprva so skušali Madžari omiliti porazni vtis, ki ga je napravila jugoslovenska pritožba v vseh mednarodnih krogih, z lutimi izpadi in pavšalnimi obtožbami, trdeč, da je vse česar se dolži Madžarsko, izmišljeno in vse skupaj samo diplomatska akcija, ki naj bi izpodkopala ugled Madžarske. Ti napadi so izzvali v ženevskih krogih in v mednarodni javnosti vtis, da se Madžari sami čutijo krive in da skušajo z raznimi manevri samo zavleči razpravo o jugoslovenski pritožbi. Jasno je, da je Madžarom šlo predvsem za to, da pridobe na času in da se dogovore s svojimi zavezniki glede skupne obrambne akcije.

Med Rimom, Dunajem in Budimpešto so zadnje dni neprestano peli telefoni in brneli brzogajni aparati. Madžarski ministrski predsednik Gömbös je sam na vrat na nos preko noči odpotoval na Dunaj in se tam sestel z avstrijskimi državniki k posvetovanju. Razume se, da čuvajo ta posvetovanja v najstrožji tajnosti, toda iz raznih okoliščin se da s precejšnjo sigurnostjo sklepati, kakšen je položaj.

Vse kaže na to, da Madžari niso sigurni ne podpore Italije, ne podpore Avstrije v onem obsegu, kakor so pričakovali in kakor bi jim bila potrebna, da bi se izmotali iz mučnega položaja, v katerega so zašli s svojo revizionistično politiko. Izza kulis se je zadnje dni izvedelo, da v Rimu ne mislijo na to, da bi branili Madžare do skrajnosti. Italija je sicer pripravljena nuditi Madžarom diplomatsko podporo in jo podpirati v Ženevi, toda če bi spravilo to v vprašanje francosko-italijanske odnose, ali dovedlo do neposredne akcije proti Madžarski, bi se Italija odrekla vsakemu direktnemu vmešavanju in prepustila Madžarsko njeni usodi. Na drugi strani Avstrija nima posebnega interesa izpostavljati se za Madžarsko in tako škodovati svojim lastnim interesom in to tem manj, ker se dobro zaveda, v koliki meri je zlasti v borbi za svojo neodvisnost potrebna podpore Francije in Male antante.

Vse to je dovedlo Madžare do spoznanja, da je za njih situacija brezupna. Zato so se odločili za to, da zahtevajo takojšnjo razpravo o jugoslovenski pritožbi. Pri tem spekulirajo na to, da bo razprava o Posaarju in posarski plebiscit okupiral pozornost mednarodne javnosti in toliko meri, da bo mogoče razpravljati o jugoslovenski pritožbi bolj v zatišju in da bo svetovna javnost v kopici dogodkov šla preko težkih obdolžitvev. Madžarski delegat Tybor Eckhart je po nalogu svoje vlade vložil pri tajništvu Društva narodov posebno noto, v kateri zahteva, naj se jugoslovenska pritožba stavi na dnevni red izrednega zasedanja sveta Društva narodov, ki se sestane 3. ali 5. decembra.

Jugoslovenski zunanji minister g. Bogoljub Jevtić je takoj po objavi madžarske note podal izjavo, v kateri opozarja na to, da ni bila Madžarska, marveč Jugoslavija tista, ki je zahtevala takojšnjo razpravo o jugoslovenski pritožbi. Le na prigovarjanje veseli je jugoslovenska vlada pristala na to, da se odgodi podrobna razprava do prihodnjega rednega sestanka sveta Društva narodov, ki bo šele meseca januarja. Če pa sedaj madžarska vlada zahteva naj se takoj razpravi o jugoslovenski pritožbi, Jugoslavija nima prav nič proti temu in ji bo s tem le ustreženo.

V ženevskih krogih računajo s tem, da bo jugoslovenska pritožba prišla v razpravo okrog 9. decembra. Debata bo trajala vsekakor par dni, nakar bo izvoljen poseben odbor, da podrobno prouči jugoslovensko pritožbo in sestavi poročilo za prihodnje zasedanje sveta Društva narodov meseca januarja.

Spomenica bo jutri objavljena

Beograd, 26. novembra. r. Jutri jutraj se vrne zunanji minister g. Jevtić iz Ženeve v Beograd. Za jutri dopoldne je že sklicana seja ministrskega sveta, na kateri bo g. Jevtić poročal o položaju v Ženevi in predložil ministrskemu svetu v končno odobritev spomenico v zvezi z marševskim zločinom. Spomenico bo takoj, ko jo odobri ministrski svet, še v teku jutrišnjega dne izročil naš stalni delegat pri Društvu narodov

g. Fotić tajništvu Društva narodov. Istočasno z izvršitvijo bo spomenica tudi objavljena.

Titulescu in Ruždi bej odpotovala v Pariz

Pariz, 26. novembra. AA. Preteklo noč sta prispela v Pariz turški zunanji minister Tefvik Ruždi-bej in njegov rumunski tovariš Titulescu. Havas doznava, da bo sta dr. Tefvik Ruždi-bej in Titulescu imela ta teden razgovor s predsednikom francoske vlade Fandinom in zunanji ministrom Lavalom. Havas doznava, da bo pri teh razgovorih govora tudi o položaju, ki je nastal v Ženevi.

Laval predlaga sklenitev 30 letnega premirja

Pred novo velikopotezno diplomatsko akcijo Francije, ki naj omogoči moralno in gospodarsko obnovo Evrope

Pariz, 26. novembra. r. »Excelsior« poroča, da pripravljajo v francoskem zunanjem ministrstvu novo velikopotezno diplomatsko akcijo, ki naj bi za dogledno dobo zagotovila v Evropi politično premirje.

V zvezi z razpravo o jugoslovenski pritožbi, ki bo dovela do splošne debate o sedanjem mednarodnem položaju, namerava Francija postaviti predlog, naj bi se vse države obvezale, da bodo za dobo prihodnjih 30 let opustile vse svoje teritorialne zahteve, to je, da se bodo odrekle dosedanj revizionistični politiki in priznale sedanjo državno ureditev Evrope. V francoskih diplomatskih krogih se nadejajo, da bo ta načrt uspel, ker baš jugoslovensko-madžarski spor dokazuje, kolikšna nevarnost za evropski mir se skriva pod krinko revizionizma. Če bo sprejet ta predlog Francije, bi bila Evropi zasig-

gurana daljša doba, v kateri bi se mogla popolnoma posvetiti svoji gospodarski in moralni obnovi.

Francoski zunanji minister Laval se je s takimi načrti bavil že pred leti in je sprožil to idejo ob priliki poseta tedanjega nemškega kancelarja dr. Brüninga. Takrat je predlagal sklenitev premirja za dobo petih let. Ta načrt pa so preprečili narodni socialisti, ki so se baš takrat borili za prevzem oblasti v Nemčiji. Ko je prišel Hitlerjev režim, se je zdela ta ideja za neizvedljivo. Sedaj pa tudi na nemški strani kažejo mnogo razpoloženja za tako premirje. Zato so v pariških krogih zelo optimistični in upajo, da bo že prihodnje pomlad, po končanem plebiscitu v Posaarju in po rešitvi jugoslovensko-madžarskega spora prišlo do sklenitve te važne mednarodne pogodbe.

Kaj hoče Gömbös na Dunaju

Francoske domneve o Gömböševem nenadnem sestanku z avstrijskimi državniki

Pariz, 26. novembra. AA. Nenadni obisk g. Gömbösa v Avstriji ni zbudil v pariških listih nikakih komentarjev. Listi so objavili edino Havasovo poročilo iz Dunaja, ki hkrati tolmači omenjeni obisk madžarskega predsednika vlade Nov. Gömbösov prihod v Avstrijo, ki ga ni nobeno poročilo napovedalo za te dni. Kakor tudi koincidenca z začetkom koči ve faze v razmerju med Jugoslavijo in Madžarsko sta morala obrniti pozornost političnih krogov na zvezo med tema dvema dejstvom.

Havas pravi, da skušajo avstrijski uradni krogi zmanjšati pomen tega obiska in obenem dodajajo, da Avstrija, kakor vse kaže, ne želi s svoje strani doprinesiti k po-

večanju dosedanje napetosti v Srednji Evropi.

Havas zaključuje svoje poročilo: Ali nima morda Gömbös, ki je dobil v svoji zahtevi po nujni proceduri v Ženevi podporo Italije, upanje, da bo tudi Avstrijo pripravilo do slične manifestacije? Ali ne ustvarja določbe rimskega pakta za Avstrijo nekih obveznosti te vrste? Ni dvoma, da določba rimskega pakta med tremi podpisnicami skupna konzultiranja, ki bi se imela izvršiti vslej, kadar bi se onemu izmed podpisnikov to zdelo potrebno. Toda tudi če dopustimo to eventualnost s strani tega ali onega podpisnika pakta, je od konsultiranja pa do skupne akcije še zmerom velik korak.

Preiskava na Dunaju

Francoske oblasti preiskujejo na Dunaju zveze Perčevića s teroristi — Tudi avstrijska policija kompromitirana

Dunaj, 26. novembra. d. Na Dunaju se že nekaj dni mudi komisar francoske javne varnosti Bartelet, ki po navodilih francoskih policijskih oblasti vodi preiskavo glede ozadja marševskega atentata. Bartelet je naprosil za sodelovanje dunajske policijske direkcije, ker so pri atentatorjih, ki so bili aretirani v Franciji, našli obsežno gradivo, iz katerega sklepajo, da vodijo niti teroristične organizacije na Dunaj. Zlasti iz izpovedi aretiranega Artukovića, ki je dal mnogo zanimivih podatkov o svojem bivanju na Dunaju letos spomladi, izhaja, da je tedaj skupno s Singerjem in Kvaternikom stanoval v dunajskem šestem okraju. Ko sta bila takrat on in Singer aretirana, je dunajska policijska direkcija zaplenila nekaj kovčegov, v katerih sta imela razstrelivo in korespondenco z drugimi terorističnimi organizacijami. Kakor znano, se je ob priliki procesa proti Singerju na Dunaju ugotovilo, da so v Singerjevem stanovanju našli samo nekaj revolverjev in bomb. Po naknadnih Artukovičevih zpo-

vedih v Franciji pa je že takrat dunajska policija dobila v svoje roke mnogo obremenilnega gradiva, ki pa ga je zatajila in k ga sedaj zahteva delegat francoske nacionalne varnosti v pregled in na razpolago.

Berlinska policija je našla v tamkajšnji teroristični centrali prav tako mnogo materiala, ki prča o vlogi dunajskih emigrantov pri terorističnih akcijah. S tem v zvezi je zlasti zanimiva korespondenca, ki so jo našli v Berlenu in ki jo vodi podpolkovnik Perčević z berlinskimi teroristi. Vse te okoliščine so dale pariškimi preiskovalnim oblastem povod, da so prenesle svojo preiskavo na Dunaj. Po dokumentih, ki so jih našli v berlinskih arhivih, je nedvomno doganjano, da je bil Perčević v zadnjem času šef teroristov, ki so delovali na Madžarskem, ker je Perčec po neki aferi s Pogorlečevom izgubil svoj prejšnji ugled in je zavzemal le še podrejeni položaj.

Kakor se je vedaj ugotovilo, je Perčević 7. oktobra s svojo ženo odpotoval v Italijo. Od tam se je vrnil 22. oktobra in bil takoj

nato na Dunaju aretiran. Pri zaslišanju na dunajski policiji je trdil, da se je mudil pri Gardskem jezeru pri nekem svojem prijatelju. Čegar imena pa ni hotel izdati. Toda, če se vpošteva izjava, ki jo je dal Pavellić, ni težko dognati, kdo je bil oni Perčevićev prijatelj. Pavellić je italijanski oblastem izjavil, da se je za časa atentata mudil v Italiji, in da je 6. oktobra bil v Milanu, kjer je z nekim prijateljem govoril tudi o usodi podpolkovnika Dujića, ki je nekaj dni pred tem izvršil v Karlovih Varih samomor.

Preiskava je prav tako nepobito dognala, da so se za časa marševskega atentata vsi glavni voditelji teroristov mudili v Italiji, kjer so čakali na odmev, ki ga bo imel atentat v Jugoslaviji.

Nemški generali delajo politiko

Tudi Hitler se je moral ukloniti njihovim zahtevam in opustiti agresivno politiko proti Franciji

Pariz, 26. novembra. AA. Agencija Havas poroča iz Berlina, da v tamšnjih političnih krogih pozorno spremljajo razvoj odnosov med narodno socialistično stranko in vodilnimi osebnostmi v nem. vojski. Opozarjamo, da je državni kancelar Adolf Hitler že ponovno posetil vojnega ministra generala Blomberga, ki se nahaja kot rekonescent v nekem berlinskem sanatoriju. V nekaterih krogih zatrjujejo, da stremi vodstvo nemške vojske predvsem za tem, da bi narodno socialistične strankarske for-

macije v nobenem pogledu ne posegale v področje redne vojske. Prav tako trdijo, da je treba vplivu vodilnih osebnosti nemške vojske pripisovati dejstvo, da je narodno-socialistični tisk znetno omilil polemiko o posarskem plebiscitu. Nadalje trdijo, da so te osebnosti prepričale berlinsko vlado o potrebi, da se izogne, vsemu, kar bi moglo izzvati rešenje spora, ker je sedaj v teku reorganizacija nemške vojske, ki je ne smejo ovirati zunanji pretresljaji.

Pomočnik finančnega ministra v Ljubljani

Ljubljana, 26. novembra. Včeraj je dospel iz Beograda pomočnik ministra financ g. inž. St. Nedeljković, da prouči in oceni davčne predloge in oceni pritožbe gospodarskih krogov glede letošnje prakse. G. pomočnik je po pregledu poslov pri finančni direkciji sprejel deputacijo gospodarskih krogov, katero je vodil zbornični predsednik g. Ivan Jelačin. Deputacija je v dve uri trajajoči konferenci podrobno obrazložila vse točke, ki se nanašajo na davčno prakso in so bile predmet predlogov gospodarskih organizacij. G. pomočnik je vzel vse iznešene ugotovitve gospodarskih organizacij na znanje in je popoldne pregledal davčno upravo v Ljubljani.

Nova formulacija vzhodnega pakta

Pariz, 26. novembra. AA. Čeprav ni bilo objavljeno ofcielno stališče francoske vlade glede na vprašanje vzhodnega pakta, vendar poudarjajo listi, da je francoska vlada naglasila v svojem odgovoru poljski vladi svoje pomirljivo stališče. Tako piše »Excelsior«, da je bil francoski odgovor sestavljen v zelo prijateljskem tonu in najpomirjivejšem duhu. V francoskem odgovoru poljski vladi se vidi, da hoče vpoštevati posebni položaj prizadetih držav, pri čemer dopušča možnost, da se v novi pakt vnesejo tudi njihove sedanje biletarne pogodbe in sporazumi. Poudarjen je samo pridržek, da morajo biti ti sporazumi in sam vzhodni pakt v celoti v okviru pakta Društva narodov.

Byrd odkril novo ozemlje

Washington, 26. novembra. AA. Admiral Byrd, ki se je vrnil z najnovejšega pohoda v naselbino »Little America«, je poslal predsedniku USA Rooseveltu radiogram, v katerem mu sporoča, da je na tem pohodu odkril svojih 20.000 kvadratnih milj doslej neznanih krajev, ki imajo po tem takem postati last ameriških združenih držav.

Racija v Parizu

Pariz, 26. novembra. AA. Preteklo noč je policija v več pariških okrajih izvršila racijo. Prefektura razlašala v zvezi s tem, da so na racijo privedli 168 oseb, med njimi tudi 20 tujcev, ki niso imeli v redu dokumentov in so jih zato pridržali v zaporu.

Zakaj Italija noče izročiti Pavellića in Kvaternika

Pariz, 26. novembra. AA. Saint-Brice pojasnjuje v »Journalu«, ga Tabouis pa v »Oevru«, zakaj Italija noče izročiti Pavellića in Kvaternika. Pojasnilo temelji na francosko-italijanski pogodbi iz leta 1870., ki izrečno pravi, da ekstradicija ne velja za politične zločince. Ga. Tabouis pravi, da ekstradicija ne velja za politične zločine. Ga. Tabouis pravi, da bo Italija po vsej priliki sama sodila Pavellića in Kvaternika, in izraža obenem nado, da to ne bo povečalo napetosti med Italijo in Jugoslavijo in onemogočilo zblizanja med Francijo in Italijo.

Še en terorist pod ključem

Pariz, 26. novembra. AA. »ECHO de Paris« doznava iz Marsella, da je orožništvo aretiralo v Pandolu neko osebo, ki se je predstavljala pod raznimi imeni in o katerih so dognali, da je njeno pravo ime Eugenio Rubato in da je po rodu iz Italije. Ko so Rubato aretirali, so našli pri njem »šike nekoga Dimitrova in dveh Nemcev.« »ECHO de Paris« pravi, da »šike« so iz papirjev in listin, ki so jih našli pri Rubatu, da je pripadal neki teroristični skupini.

Dijaški nemiri v Pragi

Praga, 26. novembra. AA. ČTK poroča: Tudi včeraj so se nadaljevale študentske demonstracije zaradi izvajanja določb univerzitetnega zakona iz leta 1920, po kateri se morajo zgodovinske insignije Karlove univerze, ki jih je doslej hranila praška nemška univerza, izročiti češki univerzi kot zakoniti naslednici Karlove univerze. Demonstracije tudi včeraj niso imele resnejšega značaja. Policija je morala večkrat v raznih krajih razpršiti manifestante, vendar do hujših incidentov ni prišlo. Do nadaljnjega je policija obdržala v zaporu 67 aretirancev.

Rauschning odstopil

Varšava, 26. novembra. AA. Pat poroča iz Gdanska, da je predsednik senata Gdanska, Rauschning, podal ostavko in bo Narodna skupščina te dni izvolila novega predsednika. V političnih krogih pričakujejo, da bo izvoljen dosedanj podpredsednik senata Greiser. Rauschning je odstopil zaradi nesoglasij med njim in voditeljem narodnih socialistov Forsterjem.

Predavanje. Drevi ob 20. bo v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti predavanje Ljudske univerze, Proroktor dr. Slavik bo govoril o Prekmurju. Vstop prost!

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2311.51 — 2322.87, Berlin 1373.47 — 1384.27, Bruselj 797.13 — 801.07, Curih 1108.85 — 1113.85, London 170.25 — 171.85, New York 3391.61 — 3419.87, Pariz 225.35 — 226.47, Praga 142.90 — 143.76, Trst 291.24 — 293.64 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šilling v privatnem kiliringu 8.10 do 8.20.

INOZEMSKA BORZA.
Curih, 26. novembra. Pariz 30.322.5, London 15.395, New York 308.5, Bruselj 71.92, Milan 26.35, Madrid 42.55, Amsterdam 208.55, Berlin 124.10, Dunaj 56.85, Praga 12.90, Varšava 58.25, Bukarešta 3.05.

Samo še danes boj med Straussom in Lannerjem za naslov

KRALJA VALČKA

Renate Müller in Willy Fritsch

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave ob 4., 7. in 9 1/2 uri zvečer

Predstave ob 4., 7.15 in 9.15. Rezervirajte vstopnice! Predprodaja od 11.--1/2 13.

— Zakaj?

— Starost je sovražnik vsake ženske, na sovražnika se pa človek ne ozira.

Skričnost

beleža čelja

— To je strašna kolobocija, — je pripomnil Ellery počasi, ne da bi se obrnil od okna. — Hulda Doornova, Hendrik Doorn, Dunning, Sara Fullerjeva, Kneisel, Morehouse — vsi so bili v bolnici in nobeden nima alibija.

Minchen se je zdrnil. — Edini človek, ki je mogel to storiti, je veliki Mike Cudahy. In jaz! Ali ste prepričani, da se vam ne zdijo sumljivi jaz, inspektor. Po tem, kar se je zgodilo je vse mogoče! O, moj bog! In zakril si je obraz z rokami.

Pisalni stroj gospodične Priceve je sklepetal v tišini.

— Če ste to storili, — se je nasmehnil inspektor, — ste čarovnik in spiri-tist, doktore! Saj bi ne mogli biti na dveh krajih istočasno... Oba sta se zasmejala. Toda Minchenov smeh se je razlegal skoraj histerično.

Ellery si je zaplenil suknjo. — Poj-dimo odtod, — je dejal osorno, — poj-dimo, že same misli mi lahko razneso možgane.

XXIII.

TRETJI UMOR?

Jeza in razočaranje sta spremljala Ellery Queena po prestrašenih hodni-kih Holandske zakladne bolnice do pi-sarne njegovega očeta na policijski cen-trali.

Nejevoljen je izrazil željo vrniti se domov na 87. ulico in pokopati svoje skrbni v Marcelu Proustu. Inspektor pa ni hotel o tem niti slišati. — Oba poj-deva v pisarno, — je dejal, — in mirno se pomeniva, župan naj se pa jezi, ko-lihkor hoče; sploh si ne bova dala kvarti-ti dobre volje.

In tako so sedeli v pisarni Richard in Ellery Queen ter distriktni prokurator Sampson in dva sta govorila o vsem mogočem, samo ne o umoru Abigail Doornove in doktorja Janneya.

Newyorški listi so kričali, kakor stari Rimljani v cirkuški areni. Dva umora v dveh dneh in obe žrtvi zna-meniti. Park pred mestno hišo je bil poln poročajev. Policijski komisar je izginil, župan se je bil umaknil »po nasvetu svojega zdravnika« v svoje privatno stanovanje. Vsakogar, čigar ime se je pojavilo četudi samo mimo-grede med preiskavo, so oblegali foto-grafi in novinarji. Tudi vest o Thomasu Swansonu je bila prišla v javnost in mnogo novinarjev se je odpeljalo za njim v Port Chester. Inspektor Queen je bil zastavljen vso svojo uradno avtoriteto, da bi prikril pravo Swansonovo ime. Zaenkrat je to še šlo, toda nevar-nost odkritja je neprestano grozila. Swanson je bil strogo zastražen.

Seržant Velie je imel dela čez gla-vo. Naročeno mu je bilo poizvedeti, kaj je počel dr. Janney zadnje ure pred svojo tragično smrtjo. Janneyevo pri-važno korespondenco so temeljito pre-gledali. Razen pisma Thomasa Jan-neya, ki so potrjevali Swansonovo pri-povedovanje, je bil ta trud zaman. Sle-dovi so se povsod izgubljali v pesku.

Dolgi Elleryjevi prsti so se poigra-vali s kipcem slavnega Bertillona na očetovi mizi. Stari gospod je razjarjeno pripovedoval anekdote iz svojih otroških let. Pod njegovimi očmi si pa vi-del temne lise in jasno je bilo, da mu smeh ne gre od srca.

— Ne smemo se varati, — je dejal naenkrat Ellery, — inspektor in Samp-son sta ga pa začudeno pogledala. — Smo kakor prestrašeni otroci, jeclja-joči v temi. Nikamor več ne moremo, papa!

Stara gospoda sta molčala, Sampson je povešal glavo, inspektor je pa za-mišljeno ogledoval svoje čevlje.

— Če bi ne bil na kocki moj irski ponos in če bi ne vedel, da mora odgo-varjati oče za vse, kar storim, — je na-daljeval Ellery, — bi se nabodel na meč in poiskal mir v raju borcev.

— Kaj ti pa je, Ellery? — ga je vprašal oče. — Takih besed še nikoli nisem slišal iz tvoji husti. Saj si mi več-raj sam dejal, da veš, kdo je morilec.

— Da, — se je oglašil Sampson, — če ni drugega, mora ta drugi umor, ki je nedvomno v zvezi s prvim, posvetiti v zagonetko. Prepričan sem, da bo kmalu nastal preokret.

Prokletstvo fatalizma povzdiguje mehkužnost, ki jo je zaplodila, — je zagodrnjal Ellery. — Glejte, Sampson, o tem nisem trdno prepričan... Iz-tegnil se je v naslanjaču in ga zamišljeno pogledal. — Kar sem dejal več-raj, drži tudi danes. Vem vsaj približ-no, kdo je zadaval Abigail Doornovo. Lahko bi imenoval pol tuceta ljudi, za-pletenih v ta zločin, ki pa po vseh zna-kih sodeč niso mogli umoriti nesrečne starke. Toda...

— V zločinu zapletenih ne bo mnogo več, — je menil inspektor. — Kaj te torej muči?

— Marsikaj.

— Če si očitaj, da nisi mogel pre-prečiti drugega zločina, pozabi na to, fant. Kako si mogel ti ali kdorkoli iz-med nas slutiti, da pojde za Doornovo baš Janney?

Ellery je malomarno zamahnil z ro-ko. — Oh, to ni tisto! Pri sumu, ki ga imam, nisem mogel slutiti Janneyeve smrti, kakor pravite — Sampson, vi ste rekli, da je med obema zločinnoma zveza. Kako ste prišli do tega zaključ-ka.

— Kar tako, to se mi je zdelo samo ob sebi umevno. Zločina sta si tako hitro sledila, žrtvi sta si bili tako blizu, kraj umora je v obeh primerih isti, na-čin umora tudi in tako iz vsega tega sledi, da...

— Torej po vašem mnenju o tem ne more biti nobenega dvoma? Ellery se je sklonil. — Ali pa ni to obenem tudi dober argument, da med obema zločinnoma sploh ni nobene zveze? Re-cimo, da sta bila morilca dva in ne samo eden. Abigail Doornova je bila umorjena na poseben način in v pose-bnih okoliščinah. Drugi morilec si je mi-slil: Aha, tu je pa sijajna prilika osve-titi se Janneyu. Policija bo pa mislila, da ga je umoril oni drugi. In tako vi-dimo, da je drugi zločin izvršen v istem poslopju in na enak način. No, pa ovr-zite ta moj dokaz, če morete.

Za lastno potrebo, ne za dobiček

Nov načrt prezidenta Roosevelta, po katerem naj bi dobilo delo 10-12 milijonov brezposelnih

Iz New Yorka poročajo, da se pri-pravlja predsednik Roosevelt na naj-dalekosežnejši ukrep, kar jih je bilo kdaj storjenih za omiljenje brezposel-nosti. Ministrica javnih del miss Fran-ces Perkinsova dela zdaj na podrobno-

stih načrta, ki mu je namen najti za-poslitev za 10 do 12 milijonov brezpo-selnih, in sicer v proizvodnji za lastno potrebo, ne pa za dobiček. Tako bo re-cimo delal opekar opek, s katero bo brezposelni sosed popravil svojo hišo. Brezposelni sosed, recimo krojač ali čevljar, bo napravil opekarijo in njegovi rodbini obleke in čevlje. Ameriška jav-nost napeto pričakuje podrobnosti na-črta, ki so v njem sledovi Simclairovega kalifornijskega programa. Newyorški dopisnik »Daily Herald« pravi, da la-hko v glavnem pove, kaj je zasnoval Roosevelt. Gre v prvi vrsti za proiz-vodnjo usnja in čevljev ter za delav-nice, kjer bodo delali moške in deške obleke, ženske plašče in druga oblačila. Ta proizvodnja se bo financirala iz fe-deralnih fondov. Ti izdelki se bodo po-rabili samo za brezposelne. Načrt se bo imenoval »začasna pomoč v stiski«, kajti tu bodo delali ljudje v stiski za ljudi v stiski, ne pa za dobiček.

V Ameriki računajo s tem, da bo naletel Roosevelt na hud odpor, ko bo-djo industriji videli, da delajo brezpo-selni a svoje potrebe brez strahu pred konkurenco. Industrija je že itak raz-burjena zaradi mnogih privatno vodenih podjetij. Odpor tvornice obtuje je že onemogočil nekoč podoben načrt. Ko-operacija brezposelnih, organizirana in finančno podprta po državi, bo seveda izzvala boj na nož, toda predsednik se ne namerava ozirati na opozicijo. Ve-lika volilna zmaga mu jamči, da so ši-roki sloji prebivalstva z njim in za njim. Obenem se pripravljajo načrti socialnega zavarovanja, po katerem tisti, ki zdaj delajo, ne bodo ostali brez podpore, če bodo delo izgubili.

Podlaga novega Rooseveltovega na-črta je v tem, da denar, ki bi ga sicer dobili brezposelni, da bi si kupili živ-ljenjske potrebščine, izdelane v privat-nih podjetjih, ne pojde več neposredno v roke brezposelnih, temveč se bo po-rabil kot kapital, ki ga bodo dobivali brezposelni, da si bodo sami izdelovali svoje potrebščine, vsaj nekatere, če že ne vseh. Temelji tega načrta so že po-ložni v kooperativnih kolonijah, raz-predelih po vsej Ameriki. Ti načrti pa ne pomenijo konca brezposelnosti, tem-več samo pomoč brezposelnim. Toda kdaj, ko zasebna industrija še dolga le-ta ne bo mogla preskrbeti vsem dela, samo pomožni načrti se bodo širili na vedno večji krog udeležencev? Privat-na industrija vidi tu po pravici začete-k klina, ki se utegne zasadiiti zelo globoko. Niti kapital ne more brez stra-hu gledati, kako se organizira pod dr-žavno patronanco stranska industrija, poslujoča brez vsakih bremen.

Ta načrt bo nekaterim zaposlenim vzel zaposlitev. Naj bodo brezposelni še tako siromašni, nekaj vendar kupi-jejo. Če bodo pa dobili svoje potreb-ščine potom kooperativne izmenjave, jih ne bodo več kupovali. Na drugi strani bo pa neprimerno večje število brez-poselnih pridobilo in tako je bilanca ugodna. Drugo zanimivo vprašanje je, kakšen vpliv bo imel načrt te koope-rativne proizvodnje na Rooseveltovo finančno politiko. Ameriški bankirji se zdaj tolažijo, da inflacije ne bo. Res je Roosevelt doslej uspešno klobučal in-flacijskemu pritisku in verjetno je, da po inflaciji tudi v bodoče ne bo segel, če ga v to ne prisilijo dogodki in kon-gres. Bankirji so v kočljivem položaju. Če hočejo preprečiti socializacijsko kre-dito, morajo podpirati Rooseveltov go-spodarski načrt, s katerim se pa ne mo-jejo strinjati.

Filip Berthelot umrl

V Parizu je podlegel v četrtek pljuč-ni angini veleposlanik in bivši prezidi-jalni šef francoskega zunanjega urada Filip Berthelot. Bil je baš namenjen v London na veliki banket, ki ga je pri-pravljalo njemu na čast angleško-fran-cosko združenje. Berthelot je bolehal že lani, njegovo stanje se je bilo prehodno zboljšalo, toda po povratku s počitnic v Pariz se mu je bolezen poslabšala in jesensko vreme je storilo svoje.

Filip Berthelot je bil rojen 9. okto-bra 1866. v Sevresu. Njegov oče je bil slaven kemik Marcelin Berthelot. V di-plomatski službi je bil od leta 1899, od leta 1904 je deloval v politični sekciji zunanjega ministrstva in kmalu je po-stal njega duša. Razen kratkega pre-sledka v letih 1921 do 1924 je bil pri vsem, kar se je godilo pomembnega v francoski zunanji politiki od leta 1914. Mnogo zaslug si je pridobil tudi za osvoboditev Čehoslovakov, ki jim je bil iskren prijatelj. Med afero industrijske banke za Kitajsko l. 1921 je podlegel Berthelot obrekovalni kampanji, toda čez štiri leta je bil rehabilitiran in Briand ga je znova postavil na čelo zunanjega urada. Lani v marcu je pro-stovoljno odložil svoje funkcije, leto dni po smrti svojega prijatelja Brianda. Njegov naslednik je postal Leger.

Kava in plodnost

V Halkskem zdravniškem društvu je predaval znani anatom Stieve o svojem eksperimentalnem proučevanju vpliva kave, odnosno kofeina na spolne žleze. Poskuse je delal na morskih prašičkih. Ugotovil je, da so nastale na spolnih žlezah morskih prašičkov, ki so dobi-vali na kofeinu bogato kavo, težke iz-premembe, dočim pri prašičkih, ki so dobivali kavo Haag, teh izprememb ni bilo. Izpremembe so bile enake, če so dobivali morski prašički kofein v kavi, ali pa če so jim kofein vbrizgali pod kožo. Če so dobivali le majhne količine kofeina, so se mu privadili in v spolnih žlezah ni bilo nobenih izpre-memb. Morski prašički so bili občut-ljivejši od kuncev.

Stieve je potem kombiniral svoje poskuse. Z velikimi dozami kofeina krmiljene morske prašičke je paril z zaiklami, ki niso dobivale kofeina. Mla-diči so se rodili enako, kakor pri nor-malnih, toda velik del mladičev je po-ginil. Če je snaril brezkofeinove mor-

ske prašičke s kofeiniziranimi zaikla-mi, so ostale zaikljale čisto neoplojene, kar priča, da je samčeva spolna žleza občutljivejša za učinek kofeina. Izre-membe, ki jih je opazoval Stieve na spolnih žlezah, so degenerativnega zna-čaja. To se ne da brez omejitve apli-cirati na človeka. Toda pri izredni občutljivosti človeka za kofein moramo domnevati, da vpliva kofein škodljivo tudi na spolne žleze človeka. Uživanje posebno močne kave lahko povzroči neplodnost.

Juhant izročen sodišču

Ljubljana, 26. novembra.

V soboto ves dan in še pozno do več-er je šef kriminalnega oddelka ljubljanske policije g. Zajdel zasljeval morilca nesre-čnega Stanka Hacinca, 31letnega Viktorja Ju-hanta. Zasljevanje ni bilo tako lahko. Ka-kor večina morilcev in ubijalcev, je bil tudi Juhant precej odporen in je trajalo dve uri, preden se je po hudi duševni borbi udal.

Viktor Juhant je že v mladosti zašel na kriva pota. Delo mu ni dšalo, pač pa se je rad potikal iz kraja v kraj in če je prilika nanesla, je kaj izmaknil. Zato je prišel že devetkrat s paragrafi navzkriž in šele ne-davno je prišel iz zaporov v Mariboru, kjer je predsedal dve leti. Iz Maribora je odšel proti Ljubljani, nato v Kozarje, kjer je kra-del pri Trobci, se spet vrnil v Ljubljano, od-tu v Kamnik, nato pa preko Vranskega v Celje in Konjice do Maribora, kjer se je v Hočah, kakor smo že na kratko poročali, se-znanil s pokojnim Stankom Hacinom.

Pri zasljevanju je povedal, da sta s Ha-cinom nekaj kilometrov pred Zgornjo Kun-goto sedela na travi in Stanko je v svojo nesrečo začel preštevati denar. Veliko ni bilo, komaj borih 150 Din, ki jih je iztržil za prodane ščetke. Menda Stanko sam ni pre-več zaupal svojemu popotnemu tovarišu, ki se mu je ponudil za spremljevalca, kajti denar je skril v čevlje. Juhant se je sicer delal brezbržnega, a je natanko pazil, kaj dela Stanko. Se tisti hip mu je šnila v glavo zločinska misel, da bi se polakomnil denarja. Ko sta legla spat, ga je štrikrat oplazil s topim koncem ukradenih sekire, nato pa še večkrat sunil z nožem. Sodnik zdravnik dr. Zorjan iz Maribora, ki je obdural Hacinovo truplo, je ugotovil, da je morilec zadal nesrečni žrtvi 16 udarcev in vbodov. Po zločinu je Juhant mrlica zakopal v seno, mu sezul čevlje, pobral iz njih denar in jih s klobukom vred skril. Zjutraj je izginil in na begu raztrgal Hacinovo knjižico, ki so jo orožniki včeraj zjutraj našli.

G. Zajdel je včeraj Juhanta zasljal še v pričo orožniške narednika Kuljata, ki je prišel iz Zgornje Kungote, nato ga je pa izročil sodišču.

Samo še danes salve smeha

Anny Ondra v veseli opereti

Zamenjana nevesta

Smeha in grohota kot še nikdar.

ZVOČNI KINO DVOR, telef. 27-30

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Vstopnina 4.50 in 6.50 Din

Iz Ptujia

— Beračenje otrok. Te dni je ptujška policija prejela štetnega Jožefa in 10let-nega Franca, ki sta ustavljala na ulici ljudi ter jih nadlegovala z beračenjem. Oba sta še šolobvezna in namestu, da bi ju starši pošiljali redno v šolo, ju pošil-juje v mesto beračiti, kakor sta fanta sama izpovedala na policiji. Roditelja sta bila zaradi tega ovačena sodišču.

— Iz bolnice v zapor. Ptujška policija je izsledila v mestu neko 39letno Elizabe-to, doma iz okolice Ptujia, ki se je po-tikala po mestu ter nadlegovala »moške. Ko so jo privedli na policijo, so ugotovili, da je bila šele pred kratkim odnušena iz bolnice zaradi spolne bolezni. Zatočasno je romala v zapor, potem bo pa najbrž poslana zopet v bolnico.

— Gasilsko službo opravlja do prihod-nje nedelje 2. decembra vod. l. red s čer-tarjem Rudolfom Erlačem in četnikom Stefanom Močnikom. Reševalno službo pa opravlja šofer Ludvik Ivanuš, četar Jožef Kmetec, Ferdo Rakuša in Alojz Murko.

— Nočno lekarniško službo ima do vključno petka lekarna »Pri ev. Antonu« (mag. ph. Boko Orožen).

— Obvezno predavanje za vse one člane Sokola, ki so pristopili v letu 1934 bo 28. t. m. ob 20 uri zvečer v prosvet-nih dvorani v Mladiki. Predaval bo dr. Kovačič o sokolski ideji in zgodovini so-kolstva brat Oskorelec pa o organizaciji. Dne 30. t. m. bo tudi v prosvetni dvo-rani obvezno za vse člane predavanje o vplivu telovadbe na razvoj telesa. Pre-daval bo br. Pertot.

— S peči je padla. Fuks Terezija, 3let-na hči delavca iz Majšperka, je padla te-žni s peči ter si zlomila desno roko. Pre-večal so jo v bolnico.

SEPARIRANO SOBO
z eno, odnosno dvema postelja-ma oddam. — Florjanska ulica št. 22, I. nadstr. 3450

MODERNE COUCHE
prodaja do preklica za knjižice. Mestne hranilnice ljubljanske. — Rudolf Sever, Ljubljana, Ma-rjini trg št. 2. 3444

SLAVA GRIL,
kozmetični salon, Beethovnova ulica 15, Ljubljana — se pri-poroča cenj. občinstvu z mo-jstrskim izvrševanjem moderne nege. 3445

ZIMSKA in JABOLKA
iz Konjic, Velenja, Slovenjgrad-ca itd., najskrbnejše odbrano in sortirano blago po ceni od Din 2.25 za kg dalje, vedno v zalogi. — Oglejte si »brezob-vezno« stalno sadno razstavo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg št. 3. 3446

PITANA PERUTNINA
piščanci, štajerski pulardi, ka-puni, kokoši in druga perutnina iz lastnega pitališča — po zmernih cenah vedno v zalogi. Naročila pri Kmetijski družbi, telefon 2105 ali 3755. 3447

KNJIGOVODJA (-KINJA)
za štiri popoldanske ali večerne ure tedensko se išče. — Po-nudbe z navedbo honorarja na upravo »Slovenskega Narodac« pod »št. 3461«.

SVARILO
Ker sem zvedela, da me go-tove osebe podlo obrekujejo, prosim vsakogar, da mi spo-roči dotičnega naslov in dobi 500 Din, da pridejo zahrbtni lažnjivci pred sodišče. — I. Pe-terlin, Orlova ulica 11. 3449

MOŠANČKI, zlata PARMENA

in druga jabolka stalno na za-logi pri — Gospodarski zvezi, Ljubljana, Tyrševa cesta.

KAVARNA STRITAR

vsak večer koncert. 67/T

IVAN MAGDIČ

krojač

LJUBLJANA, GLEDALISKA ULICA ŠT. 7 — se priporoča za idčo sezono 3333

Zdrav, odbran

krompir

prodaja — dokler zaloga po 50.— Din 100 kilogram vsako količino

tvrdka A. VOLK,

LJUBLJANA,

Rešljiva cesta št. 24

Plošče, gramofone

izposojamo, zame-njavamo, prodajamo in kupujemo

»ELEKTROTON«

Tavčarjeva ul. 3.

DVOSOBNO STANOVANJE
s kuhinjo in vsemi pritlikla-mi iščem za februar ali marec. Po možnosti v centru mesta. Ponudbe pod šifro »Brez otrok« na upravo »Slov. Narodac«.

Trenchoati

usnjeni suknjiči ita najboljše nakup pri

PRESKERJU,

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

Sveže najfinije norveško

RIBJE OLJE

iz lekarn

DR. G. PICCOLIJA v LJUB-

LJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebam. 65/T

OGLAŠUJTE

V malih oglasih v »Slovenskem Narodcu« velja vsaka beseda 50 para, davek Din 2.— Naj-manjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.—. Mali oglasi se plačujejo takoj; po pošti lahko v znakmah — Za odgovore malih oglasov treba priložiti znakmo

Priznanje neke zaročenke

"Moški pričakuje toliko..."

Kaj je pravzaprav najprivlačnejše pri vsaki ženi?

Lahko imate krasno postavo, lahko ste dobro oblečeni, imate prikljupljive značaj in ste lahko dobra gospodinja. — Če pa Vaša polt ni čista, gladka in lepa, najbrže ne boste imeli nikdar možnosti, da bi poka-zali vse svoje druge vrline možu Vaših sanj. Moškega pridobi najprej lepa polt. Kadar pripovedujem svojim prijateljicam, kako je popolnoma enostavno imeti svežo, belo in mehko kožo, se mi vse čudijo. Leta in leta že imam zaupanje v kremo Tokalon, bele barve, ki ni mastna. Ta krema beli ko-žo, jo osvežuje in je popolnoma brez vsake nevarnosti. Odstranjuje razširjene mozoljce, zajedalce in gube, ki so posledice otruje-nosti, pri tem pa čisti in popravlja tudi najtemnejšo in najbolj raskavo kožo. Pre-pričana sem, da bo sijajni uspeh kreme Tokalon, bele barve, pomagal vsaki ženi, da si osvoji moškega, za katerim hrepeni.